

Zorgcriminaliteit

Wat is zorgcriminaliteit?

Met verwevenheid van zorg en criminaliteit bedoelen we dat zorgorganisaties, via bestuurders, personeel of cliënten, (vermoedelijk) activiteiten van ondermijnende criminaliteit uitvoeren.

Bekijk de video voor meer info [▶](#)

- Te weinig of slechte zorg zorgt voor fysieke en economische schade.
- Geld komt niet terecht bij de mensen voor wie het is bedoeld.
- De overheid faciliteert onbedoeld malafide zorgaanbieders.

Uitingsvormen van zorgcriminaliteit

- **Criminele uitbuiting** o.a. LVB'ers, vluchtelingen, jeugd gebruiken in de drugshandel of het knippen van hennep.
- **Witwassen** zorgonderneming gebruiken als dekmantel.
- **Criminele (familie) netwerken** die zorgonderneming gebruiken als verdienmodel. Bijv. met huisjesmelkers en andere zorgaanbieders.
- Leveren van **ondermaatse zorg** aan kwetsbare personen en/of meer uren declareren dan er aan zorg geleverd wordt.
- **Zorgaanbieders** die actief zijn in de drugs en hennepmarkt.
- Ronselen van **kwetsbare personen** voor dure vormen van zorg.
- Creëren van **afhankelijkheidspositie** tussen (beschermd) wonen en zorg, Mensenhandel

Zorgcriminaliteit maakt slachtoffers

Een jongvolwassene met lichtverstandige beperking komt in de zoektocht naar een woonruimte met begeleiding in contact met een zorgaanbieder. De aanbieder heeft nauwelijks geïnvesteerd in de woning en biedt, in tegenstelling tot het factureren van veel uren, nauwelijks begeleiding. Als de cliënt kiest voor het stopzetten van de begeleiding, verliest hij zijn woonruimte.

Daarnaast wordt de jongvolwassene onder druk gezet om zijn persoonsgebonden budget te laten beheeren door (criminele) relaties van de zorgaanbieder en een mentorschap aan te gaan. Het instellen van mentorschap is ingrijpend omdat hiermee hun zelfbeschikkingsrecht wordt ontnomen. Na enige tijd worden er hennepplantages in de woningen van cliënten ingericht en worden de cliënten ingezet om, als vorm van dagbesteding, hennep te knippen. De opbrengst hiervan wordt witgewassen via het zorgbureau.

De hoge winsten van de zorgaanbieder worden gebruikt voor het hanteren van een luxe levensstijl. Op het moment dat de zorgaanbieder onder de aandacht van de gemeente komt laat de zorgaanbieder zich failliet gaan. De doorstart naar een nieuwe stichting van een familielid of katvanger is echter dan allang geregeld. De cliënt krijgt de keuze om of mee te gaan naar de nieuwe stichting of met ingang van het faillissement geen woning en dagbesteding meer te hebben.

Hoe herken je zorgcriminaliteit?

- Signalen over declaratiegedrag van zorgaanbieder of over (gebrek aan) kwaliteit van zorg.
- Ronselen van cliënten door zorgaanbieders.
- Vervlechting van wonen en zorg.
- Zorgaanbieders die achter de schermen invloed uitoefenen op cliënten/budgethouder.
- Zorgaanbieders met hoge winsten: meer dan de gangbare 3% winst.
- Onduidelijke organisatiestructuur van een zorgbedrijf.
- Antecedenten bij bestuurders.
- Meldingen van overlast in de buurt.
- Snelle groei van een zorgaanbieder.
- Snelle wisseling van personeel of cliënten.
- Criminelen die worden gezien in relatie tot zorgbureau.
- Zelfverrijking door zorgaanbieders

Wat doet het RIEC aan zorgcriminaliteit?

1. **Integrale aanpak:** sinds 2020 is zorgcriminaliteit een RIEC-thema. Hierdoor kunnen partners signalen van zorgcriminaliteit inbrengen op het informatieplein om de mogelijkheden voor integrale aanpak te bekijken.
2. **Kwantitatieve analyse van landschap van zorgaanbieders.**
3. **Projectmatige aanpak:**
 - Spoor 1:* preventie en weerbaarheid: aanbesteding, inkoop en contractmanagement. Bewustwording en screenen van nieuwe zorgaanbieders.
 - Spoor 2:* Toezicht en handhaving, rechtmatigheid en kwaliteit, toepassen bibob, integrale controles, handhavingsmogelijkheden, bestuurlijk afpakken.

Samen tegen ondermijning

Bij de integrale aanpak van zorgcriminaliteit zijn verschillende partners betrokken: gemeenten, Openbaar Ministerie, politie, VNG, IGJ, IKZ, ISZW, SVB, Zorgkantoor, CZ, Zorgkantoor VGZ